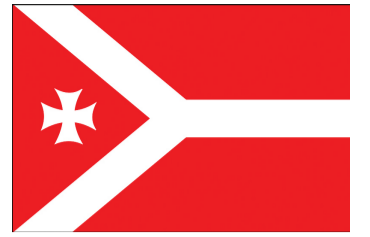

ხაშურის მთაშბე

№26 (207)

8 ივლისი, ორშაბათი,

2019 წელი

ხაშურის მუნიციპალიტეტის საარსებო სხდომა

2 ივლისს, ადმინისტრაციული სახლის სხდომათა დარბაზში, გაიმართა ხაშურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომა, რომელსაც უძღვებოდა საკრებულოს თავმჯდომარე მიხეილ ჯანაშვილი.

გადაუდებელი აუცილებლობიდან გამომდინარე, საკრებულოს წევრებმა ცვლილებები შეიტანეს საკრებულოს მიერ აღრეზილებულ რამდენიმე დადგენილებაში და განკარგულებაში.

სხდომაზე თანხმობა მიეცა მუნიციპალიტეტის მერს სოფელ ბეკამში და სურამში, გვერდისუბნის დასახლებაში, გზების მოასფალტის სამუშაოების გარიგების დადების თაობაზე. ასევე, თანხმობა მიეცა მერს, რომ მოხდეს შპს „აღკა-2008“-ისათვის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული კონკრეტული უძრავი ქონების, პირდაპირი განკარგვის წესით, იჯარის ფორმით გადაცემა.

სხდომის ბოლოს, საკრებულოს წევრებმა მოისმინეს მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურის და სპორტის სამსახურის განათლებისა და კულტურის განყოფილების მიერ, 2019 წლის პირველ ნახევარში გაწეული საქმიანობის ანგარიში (იხილეთ მეორე გვერდზე), რომელიც შეფასდა დადებითად.

შიდა ქართლში 2020 წლისთვის დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული პროგრამები განიხილეს

სამხარეო ადმინისტრაციაში, ინფრასტრუქტურული მიმართულებით დაგეგმილ დონისებებთან დაკავშირებით, სამუშაო შეხვედრა გაიმართა. შეხვედრას რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის მინისტრის მოადგილე ილია ბეგიაშვილი გაუძღვა, რომელსაც შიდა ქართლის სახელმწიფო რწმუნებული გიორგი ხოჯევანიშვილი, რწმუნებულის მოადგილე სიმონ გუღუაძე, მაკორიტარი დეპუტატები, შიდა ქართლის მუნიციპალიტეტების მერები, საკრებულოს თავმჯდომარეები და მუნიციპალიტეტების ინფრასტრუქტურის სამსახურების უფროსები ესწრებოდნენ.

შეხვედრაზე ყურადღება გამახვილდა ისეთი მიმართულებებზე, როგორცაა საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება, სკოლების რეაბილიტაცია, ამბულატორიების მშენებლობა-რეაბილიტაცია, სტიქიის პრევენცია და სოფლების მხარდაჭერა.

მხარეების მხრიდან აღინიშნა, რომ მსგავსი მიდგომით, მუნიციპალიტეტები დროულად მოახდენენ საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შესყიდვასა და დაკონტრაქტებას, ამავდროულად, პროცედურების დროული შესრულება მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს საპროექტო და სამშენებლო კომპანიების მზადყოფნასა და ეფექტურობის ხარისხის ზრდას.

ხაშურში, ბორჯომის ქუჩაზე, ღობეების მონყობა მიმდინარეობს

ხაშურში, ბორჯომის ქუჩაზე, აგტომავისტრალის გასწვრივ, ღობეების მოწყობა მიმდინარეობს.

„აღნიშნული სამუშაოები მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ქალაქის იერსახის მოწესრიგებას. ქუჩაზე გათვალისწინებულია საცხოვრებელი სახლებისა და არსებული ფართების სისტემური დანომვრაც.“ - აღნიშნა მუნიციპალიტეტის მერმა გიორგი გურასაშვილმა განხორციელებული სამუშაოების ადგილზე შემოწმებისას.

მერთან ერთად, ობიექტზე იმყოფებოდნენ მერის მოადგილე ზურაბ როსებაშვილი და ინფრასტრუქტურის განყოფილების უფროსი გიორგი პაპიაშვილი.

მათი განმარტებით, პროექტი, რომელიც თანადაფინანსებით ხორციელდება, 873 757.79 ლარს ითვლის და შემოდგომით დასრულდება.

განიხილეს ახალი პროექტი

ხაშურის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ შენობაში, გენდერული თანასწორობის საბჭოს წევრებსა და არასამთავრობო ორგანიზაცია „ქალთა საინფორმაციო ცენტრის“ წარმომადგენლებს შორის პროექტის განხილვა გაიმართა.

პროექტის – „ადმინისტრაციულ სასახლეზე ზოლთან მცხოვრები ქალების მონაწილეობა კარგი მმართველობისთვის“ – მიზანია ხელი შეუწყოს ადმინისტრაციულ სასახლეზე ზოლთან მცხოვრები მოსახლეობის აქტიურ ჩართულობასა და მუნიციპალიტეტის გენდერული თანასწორობის საბჭოს სამოქმედო გეგმის უკეთ განხორციელებას.

პროექტს მხარს უჭერს ავსტრიის განვითარების სააგენტო.

ხაშურის მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურის და სპორტის სამსახურის განათლების და კულტურის განყოფილების მიერ 2019 წლის პირველ ნახევარში გაწეული საქმიანობის ანგარიში

ხაშურის მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურის და სპორტის სამსახურის განათლების და კულტურის განყოფილება თავის მუშაობას წარმართავს მერიის დებულებისა და 2018 წლის 14 დეკემბერს, ხაშურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ №114 განკარგულებით, დამტკიცებული პროგრამის საფუძველზე.

2019 წლის პირველ ნახევარში, ხაშურის მუნიციპალიტეტში აღინიშნა სხვადასხვა სახელმწიფო, რელიგიური და სახალხო დღესასწაული, ჩატარდა მრავალი ღონისძიება. კულტურის პროგრამების 2019 წლის ასიგნებები განსახდებულა 132 873 ლარით. ადგილობრივი ბიუჯეტიდან, საანგარიშო პერიოდში, კულტურულ ღონისძიებებზე გაიხარჯა 62 610 ლარი.

ახალ წლის დღეებში, მერიის ინიციატივით, გაიმართა საქველმოქმედო აქცია, რომლის მიზანია იყო გაჭირვებული ოჯახების დახმარება. საჩუქრები გადაეცათ სოფელ წაღვლის საჯარო სკოლის დაწვებითი კლასის მოსწავლეებს და ალტერნატიული ბაღის აღასრულებს, ასევე სპეციალური საჭიროების მქონე ბავშვებს.

შობა-ახალ წელთან დაკავშირებით, ჩატარდა საახალწლო კონცერტი ქართული შოუ-ბიზნესის წარმომადგენლების მონაწილეობით. 7 იანვარს, მუნიციპალიტეტის მერიის და საკრებულოს წარმომადგენლებმა მონაწილეობა მიიღეს საშობაო აღილოს მსვლელობაში.

14 იანვარს აღინიშნა სახელმწიფო დროშის დღე.

20 თებერვალს, ხაშურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში, გაიმართა ახალგაზრდა მხატვრების ოთო ქურდაძისა და ელენე ტურაშვილის ნახატების გამოფენა.

5 თებერვალს, ხაშურის სამუსიკო სკოლის დარბაზში, ჩატარდა მომღერალ ლაშა ღლონტის საღამო.

25 თებერვალს, სურამში, აღინიშნა ლესია-უკრაინკას დაბადების დღე, ღონისძიებაში მონაწილეობა მიიღო მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობამ, უკრაინის ელჩმა, საელჩოს და დიასპორის წარმომადგენლებმა.

3 მარტს, დედის დღესთან დაკავშირებით, მელოდინე დედებს გადაეცათ სასაჩუქრე პაკეტები, ხოლო საავადმყოფოს პერსონალს ყვავილების თაიგულები.

8 მარტს, ქალთა საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით, ხაშურის მუნიციპალიტეტის საავადმყოფოების პერსონალ ქალებს გადაეცათ ყვავილების თაიგულები, ტორტი და ტკბილეული.

21 მარტს, დაუნის სინდრომის მსოფლიო დღის აღნიშვნასთან დაკავშირებით, დღის მოვლის ცენტრის და „მომავლის სახლის“ ბენეფიციარებს მუნიციპალიტეტის მერიამ თეატრალიზებულ წარმოდგენაზე უმასპინძლა.

ეროვნული ერთიანობის, სამოქალაქო თანხმობისა და სამშობლოსათვის დაღუპულთა მოგონების დღის აღსანიშნავად, 9 აპრილს, მერიის თანამშრომლებმა გვირგვინით შეამკეს ამ დღეს დაღუპულთა ხსოვნის უკვდავსაყოფი მემორიალი.

წარმატებული ხაშურელების და მათი საქმიანობის პოპულარიზაციის ფარგლებში, დაიბეჭდა მკაფიო ხაზით წიგნი „საუკუნის გასაყარზე“ და კლიმენტი სუთიაშვილის წიგნი „ქვიშეთი, ჩემი ქვიშეთი“.

ფაშინაშვილის მემორიალის დღესთან დაკავშირებით მერიის თანამშრომლებმა გვირგვინით შეამკეს ამ დღეს დაღუპულთა ხსოვნის უკვდავსაყოფი მემორიალი გაიმართა კონცერტი მისი დიდი სამამულო მომხრეების ვეტერანებს გადაეცათ სასურსათო პაკეტები.

11 მარტს, ხაშურის სამუსიკო დარბაზში, გაიმართა თბილისის კამერული ორკესტრის მცირე შემადგენლობის კონცერტი.

11 მარტს, ხაშურის სასპორტო სკოლის გახსნასთან დაკავშირებით, გაიმართა კულტურული ღონისძიებები. ხაშურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში შედგა შეხვედრა ვეტერან ფეხბურთელთან და ხელოვანთან მანუჩარ მახაიძესთან, მოეწყო მისი ნახატების გამოფენა.

შალვა მშვიდლიძის სახელობის ქართული ტრადიციული გალობისა და ხალხური სიმღერის სარეგენტო-სალოტბარო სკოლის გუნდმა მონაწილეობა მიიღო გადაცემა „ჩაქრულში“, მოხდა გუნდის ტრანსპორტით უზრუნველყოფა.

განყოფილება ჩართული იყო ბიბლიოთეკის და მუზეუმის საერთაშორისო დღის აღნიშვნაში.

ტრანსპორტირებით უზრუნველყოფილ იქნენ ხაშურის სამუსიკო სკოლის მოსწავლეები სხვადასხვა ფესტივლებზე („იპოვე შენი ვარსკვლავი“, „მომავლის ვარსკვლავი“) და გორში „საქართველოს საგუნდო საზოგადოების“ მიერ ორგანიზებულ საგუნდო ვოკალისტების მე-5 ეროვნულ კონკურსში.

მუნიციპალიტეტის მერიის ხელშეწყობით სამუსიკო სკოლის მოსწავლეებმა მონაწილეობა მიიღეს თურქეთში, ქალანიაში გამართულ კონკურს-ფესტივალში „პარმონია“ აღნიშნულ კონკურსში მონაწილეობამოიპოვეს გრან-პრი და საპრიზო ადგილები.

3-5 მაისს, ხაშურის მუნიციპალიტეტმა მონაწილეობა მიიღო ექსპო-ჯორჯიაში გამართული ტურიზმის 21-ე საერთაშორისო გამოფენაზე და 10-12 მაისს ბათუმში გამართულ მე-12 ტურიზმისა და სასტუმრო აღჭურვილობის და 2-ე საერთაშორისო სამედიცინო ტურიზმის გამოფენაში.

12 მაისს, ხაშურის სამუსიკო სკოლის დარბაზში, გაიმართა ანსამბლ „სათანაოს“ კონცერტი.

18 მაისს აღინიშნა ეროვნული სამოსის დღე.

23 მაისს, თბილისში, მ. ბერძენიშვილის კულტურის საერთაშორისო ცენტრში, გაიმართა რევაზ კოშკაძის ნახატების გამოფენა.

გრანდიოზულად აღინიშნა, 26 მაისს, საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე. ამ დღესთან დაკავშირებით, გაიმართა სხვადასხვა ღონისძიება, საზეიმო კონცერტი შოუ-ბიზნესის ცნობილი სახეებისა და მონაწილეობით (ლუკა ზაქარიაძე, სოფო საუნიანი, თორნიკე ყიფშიძე). ადგილობრივი მოსახლეობისა და შემოქმედებით ანსამბლების, მონაწილეობით ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში გაიმართა, საზეიმო მსვლელობა ეროვნული სამოსითა და დროშებით.

განხორციელდა პროექტები „დაგვანახე შენი სოფელი“ და „გაგვაცანი ევროპა და განავითარე შენი რეგიონი/ქალაქი“. პროექტში „დაგვანახე შენი სოფელი“ გამარჯვებულებს გადაეცათ ფასიანი საჩუქრები, ხოლო პროექტში „გაგვაცანი ევროპა და განავითარე შენი რეგიონი/ქალაქი“ გამარჯვებულები გაემგზავრენ კაბადოკიაში.

ხაშურის მუნიციპალიტეტის სოფელ ქვიშეთის მკვიდრ, წარმატებულ მუსიკოსს, საოპერო მომღერალს ლევან ტაბატაძეს გაეწია ფინანსური მხარდაჭერა იტალიაში, ჯუზეპე ვერდის სახელობის ვოკალისტთა საერთაშორისო კონკურსში მონაწილეობასთან დაკავშირებით.

1 ივნისს, ბავშვთა საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით, მუნიციპალიტეტის მერიამ პატარებს თეატრალიზებულ წარმოდგენაზე უმასპინძლა და სასიამო

ვნო სიურპრიზითაც დაასაჩუქრა, როგორც ხაშურში, ასევე დაბა სურამში. საანგარიშო პერიოდში, ხაშურის მუნიციპალიტეტის დღეგაცემებმა მონაწილეობა მიიღეს დამბობილებული ქალაქების ფესტივალში (ლიტვა, ლატვია ბელარუსია), რაც ხელს უწყობს ურთიერთობების გაღრმავებას ქალაქებს შორის და უცხოეთში ქართული კულტურის პოპულარიზაციას.

გორში, სამეცნიერო პროექტში და გარიყულაში, ევროპის დღეების დახურვაზე მონაწილეობისათვის მოხდა ხაშურის მოსწავლეების ტრანსპორტირება. ხაშურის მუნიციპალიტეტის ახალგაზრდობა უზრუნველყოფილ იქნა ტრანსპორტით სოფელ მეჯვრისხევში ანსამბლ „სახის“ კონცერტში დასწრებასთან დაკავშირებით.

24 ივნისს, საზღვრისპირა სოფელ წაღვლის ალტერნატიული ბაღის აღსაზრდელებისათვის, ხაშურის თოჯინების თეატრში, გაიმართა წარმოდგენა. განყოფილება ჩართული იყო, 25 ივნისს, ხაშურის ბიბლიოთეკაში გაიმართულ განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს პროექტში „ცოცხალი წიგნები“.

განათლების სფეროში განსახორციელებელ პროგრამას ახორციელებს არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი „ხაშურის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულება – საბავშვო ბაღების გაერთიანება“. გაერთიანება ამ ეტაპზე მოიცავს 16 სტრუქტურულ ერთეულს. პროგრამის მიზანია ხელი შეუწყოს სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა ნორმალურ აღზრდას და სკოლისათვის მომზადებას, დაწესებულებების – საბავშვო ბაღების გაერთიანებაში დასაქმებულთა სტაბილურ შრომის ანაზღაურებას, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის ფუნქციონირების ხელშეწყობას. პროგრამის დასაფინანსებლად გამოყოფილია 2 000 000 ლარი. რაც გათვლილია 2 042 ბავშვზე; თანხის გაანგარიშებას საფუძველად უდევს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მოქმედი საბავშვო ბაღების გაერთიანების სტრუქტურა და მის მიერ მოწოდებული მონაცემები ბავშვთა რაოდენობის შესახებ.

საანგარიშო პერიოდში, საბავშვო ბაღები მომარაგდა ხარისხიანი კვების პროდუქტებით (კვებაზე დაღებული ხელშეკრულებების ჯამი 233824.50 ლარი, გაიხარჯა 199294.95 ლარი); პირადი შიგთქონის საშუალებებით (17115.90 ლარი); საკანცელარიო ნივთებით (8000 ლარი); ბაღებისათვის შეძენილ იქნა ავეჯი (59315 ლარი); საოჯახო ტექნიკა (12280 ლარი); მედიკამენტები (1039.10 ლარი); საღებავები/სხნარები (4620 ლარი); ვერტიკალური ფარდა-ქაღალუხები (7072.92 ლარი); ქსოვილის ნივთები (საბანი, ლეიბი, ბალიში და სხვა 9434.10 ლარი); ნახატები (3200 ლარი); ყველა საბავშვო ბაღისთვის შეძენილ იქნა ჭურჭელი (30215.30 ლარი); სათამაშოები (14910.48 ლარი); 13 საბავშვო ბაღისთვის შეძენილ იქნა მუსიკალური ცენტრები (2600 ლარი);

კომუნალურ გადასახადებზე დახარჯულია 157483.27 ლარი (სინათლე 16548.73, ბუნებრივი აირი 122498.59 და წყალი 15850.80); ხელფასის სახით გაიცა 457995 ლარი. წყლის ანალიზი ჩატარებულია ყველა საბავშვო ბაღში და არის დადებითი პასუხი (ოსიაურის გარდა, სადაც ცხელი წყლის დროს შესაძლებელია ჭურჭელი გაირეცხოს, ოღონდ დასაღვეად არ შეიძლება). ბუნებრივი აირის გარე ქსელზე მიერთდა ალის და სატივის საბავშვო ბაღები (3200 ლარი); სინათლის გარე ქსელზე მიერთდა სატივის საბავშვო ბაღი (400 ლარი); ბუნებრივი აირის შიდა ქსელის მონტაჟი განხორციელდა ალის, ტეხრის და სატივის საბავშვო ბაღებში (ტეხერში დასრულებულია სამუშაოები, ალში და სატივეში მალე დასრულდება ჯამში 2234.32 ლარი); გადაუღებელი აუცილებლობიდან გამომდინარე, ჩატარდა ოსიაურს საბავშვო ბაღის სახურავის სარემონტო სამუშაოები, რომელიც დაზიანდა ძლიერი ქარისგან (3506.84 ლარი).

სექტემბერში იგეგმება 3 საბავშვო ბაღის გახსნა (შუშის ქარხნის დასახლება, სატივე და ტეხერი).

სამომავლოდ კვლავ აქტიურად გააგრძელება მუშაობა საბავშვო ბაღების შემდგომი განვითარებისათვის და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მომსახურების და სასკოლო მზაობის პროგრამის მიწოდების გაუმჯობესების მიზნით, რომელიც შესაბამისობაში იქნება და დააკმაყოფილებს „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ხაშურის მუნიციპალიტეტის მიერ მიღებულ ნორმატიული აქტებს სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სფეროში.

ხაშურის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე სკოლისგარეშე სახელმწიფო-საგანმანათლებლო პროგრამას ახორციელებს არასამეწარმეო იურიდიული პირი სკოლისგარეშე სახელმწიფო-საგანმანათლებლო დაწესებულებების – სამუსიკო სკოლების გაერთიანება. გაერთიანება მოიცავს სამ სტრუქტურულ ერთეულს: ხაშურის, სურამის და ქვიშეთის სამუსიკო სკოლებს. ადგილობრივი თვითმმართველობა უზრუნველყოფს ხაშურის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მოქმედი სამუსიკო სკოლების მოსწავლეობა (471 მოსწავლე) თანდაფინანსებას, სასწავლო და არასასწავლო პერიოდში. პროგრამის დასაფინანსებლად გამოყოფილია 228 200 ლარი.

პროგრამის მიზანია ხელი შეუწყოს ახალგაზრდობის მიერ მუსიკალური განათლების მიღებას და პედაგოგთა ხელფასების სტაბილურად გაცემას, რაც, მთლიანობაში, მშობელთა მიერ სწავლების გადასახადის სახით გადახდილ თანხებთან ერთად, უზრუნველყოფს აღნიშნული დაწესებულებების ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი მატერიალური და ფინანსური ბაზის შექმნას.

ფოლკლორის, თანამედროვე და კლასიკური მუსიკის ხელშეწყობის მიზნით, სამუსიკო სკოლის წარმატებული მოსწავლეები, ფოლკლორული და საესტრადო ანსამბლები, ინდივიდუალური შემსრულებლები ფინანსდებიან სხვადასხვა დონის რესპუბლიკურ და საერთაშორისო ფესტივალში, ფესტივალ-კონკურსებზე მონაწილეობისათვის.

ივნისში, ხაშურის სამუსიკო სკოლის დარბაზში, გაიმართა კლასიკური მუსიკის III ფესტივალი “რეგიონის ხელოვანები”. ფესტივალში მონაწილეობას დაუბოდიშნენ ხაშურის, სურამის და ქვიშეთის, ქარელის, აგარის და ბორჯომის სამუსიკო სკოლების მოსწავლეები.

გ. კერესელიძე,
ხაშურის მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურის და სპორტის სამსახურის განათლების და კულტურის განყოფილების ხელმძღვანელი

შპს „იბერია ფრუტის“ კიდევ ერთი, ყველაზე ახალი საწარმო მეორე წელია ხაშურში საკმაოდ დიდი წარმატებით ფუნქციონირებს. ეწევა ქართული, ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციის მოპოვებას, გადამამუშავებას და მიწოდებას საერთაშორისო ბაზარზე. მათი ძირითადი საქსპორტო პროდუქტი სხვადასხვა სახეობის ველური ხილი და მცენარეა, რომლებიც მრავლად მოიპოვება კავკასიონის ფერდობზე და ამ მხრივ, ჩვენი მუნიციპალიტეტიც გამოირჩევა უნიკალური ბიომრავალფეროვნებით. შპს „იბერია ფრუტის“ საქართველოში შვიდ საწარმოს ითვლის, მისი ძირითადი დამკვეთი „მარტინ ბაუერ გრუპი“, რომელსაც ველური ხილისა და მცენარეების მოპოვების შიდა სტანდარტები გააჩნია.

ჩვენი მუნიციპალიტეტის ველური ბუნების ბიონედლეული - ევროპულ ბაზარზე

მილიონი, წელს 2,5 მილიონ ლარამდე გაიზარდა სახელფასო ფონდი და ამ ეტაპზე, 800 000-მდე უკვე გავყვით.

- როგორც ვიცი, ბრიგადები გაქვთ შექმნილი, სადაც გადამზადებული, კვალიფიციური მუშა-ხელი გყავთ. მოსახლეობის დაინტერესება არ გაგიჭირდათ?

—თავდაპირველად ორი ადამიანით დავიწყეთ, მათმა მონდომებამ მოიყვანა მთელი გუნდი ამ შედეგამდე და როგორც გითხარით, დღეს ჩვენი ბრიგადა 480 ადამიანს ითვლის, გასამრჯელოს აქტიურობის და მონდომების მიხედვით იღებენ, თუმცა ბრიგადის უფროსებს, ყოველთვიური ხელფასიც აქვთ. ჩვენი კომპანია მუდმივად ზრუნავს თანამშრომლებზე და მათი წახალისების მიზნით, ხშირად ეძლევათ სხვადასხვა ტიპის საჩუქრები თუ სახელფასო დანამატები. ჩვენთან მოსული სამსახურის მაძიებელი ადამიანი, გადის სხვადასხვა ტიპის ტრენინგებს, ეძლევა ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტი, უნიფორმები, წამლებზე ფასდაკლების ბარათები.

- შემგროვებლობითი საქმიანობა რა პერიოდს მოიცავს?

—ვიწყებთ მარტის თვიდან დეკემბრის ბოლომდე. პირველად ქაჯვის მიღება დაიწყეთ, ამ ეტაპზე ცაცხვის ყვავილზე და ფოთოლზე ვმუშაობთ. ახლაც ცაცხვის კრეფის ეტაპზე ვართ. ყველა პროდუქტს თავისი წონა და ღირებულება აქვს.

- ნედლეულის ფასი როგორ განისაზღვრება თქვენთან?

რედაქცია ესტუმრა ხაშურის საწარმოს, სადაც ცაცხვის ყვავილისა და ფოთლის შრობის პროცესი მიმდინარეობდა. გავესაუბრეთ ხაშურის საწარმოს მენეჯერს ვლადიმერ გოგალაძეს, რომელიც მათი საქმიანობის შესახებ გვესაუბრა:

—ხაშურში მეორე წელია შემოვედით. ვიღებთ ბიო პროდუქტებს მთაში, ვამუშავებთ, ვახარისხებთ და ვგზავნით გერმანიაში, სადაც გადის საბოლოო დამუშავებას და მიდის წარმოებაში.. კრეფის დაწყებამდე, გავდივართ სხვადასხვა ტიპის შემოწმებას და კონტროლს კავკასიის ცენტრიდან. ხაშურში ერთ-ერთი მსხვილი დამსაქმებლები ვართ-ამ

ეტაპზე 480 ადამიანი მუშაობს ხელშეკრულების საფუძველზე. ეს გახლავთ შპს „იბერია ფრუტის“ საწარმო, რომელმაც დამატებით შვიდი სხვადასხვა საწარმო გახსნა ახალციხის, ხაშურის, ამბროლაურის, კახეთის, ჟინვალის ტერიტორიაზე. ყველაზე ახალი დაარსებული ჩვენი კომპანიაა, თუმცა დღევანდელი მონაცემებით, ოთხ კომპანიას გადავუსწარით შესრულებული გეგმის მიხედვით.

- რამდენი სახეობის ნედლეულს მოიპოვებთ და რამდენად იცავთ სტანდარტებს ამ დროს?

—სულ გვაქვს 180 სახის ნედლეული, მათ შორის ვაშლის, კოლოს, მაყვლის, მსხლის, ქლიავის როგორც ნაყოფი, ასევე მათი ფოთლების სახით, ასევე, ჭინჭრის, მოცხარის, ცაცხვის ფოთლები, აკაციის, ასკილის ყვავილები. სანამ გავაღოთ მონიშნულ ტერიტორიაზე, სადაც ვიწყებთ ნედლეულის აღებას, იქამდე ვსწავლობთ, თუ რამდენად ბიოლოგიურად სუფთაა და შემდეგ ვიწყებთ შეგროვებას ყველა იმ სტანდარტის დაცვით, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს ველური სახეობებისა და პოპულაციების თანაბარზომიერი გამოყენება.

- ჩვენი მუნიციპალიტეტი რამდენადაა მდიდარი ამ მხრივ?

—თითქმის ყველა ნედლეულია, რაც გვჭირდება, არ გვიწევს მუნიციპალიტეტის გარეთ გასვლა, რასაც ისიც მოწმობს, რომ მოცემულ დიმიტს, შეგროვებული პროდუქტი რაოდენობრივად რამდენჯერმე აღემატება. არ ვართ შეზღუდულები რაოდენობაში, ყველა კომპანიის პროდუქცია მთლიანობაში აბალანსებს ერთმანეთს. გახსნის მომენტიდან, ჩავარდნა თითქმის არ გვქონია. ამას, ჩვენს მიერ ხელფასის სახით გაცემული თანხის რაოდენობაც მოწმობს, გასულ წელს ერთი

—ჩვენთან ნედლეულის ჩაბარების ფასი, საბაზრო ფასთანაა თანაფარდობაში-ეს ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, რომ ბიზნესს არ შეუუქმნათ საფრთხე.

- რა ეტაპებს გადის პროდუქცია ამ საწარმოში?

—ჩვენთან ნედლეული პირველადი სახით მუშავდება, მეორე ეტაპს ამბროლაურში გადის და აქედან იგზავნება გერმანიაში, სადაც გადის საბოლოო დამუშავებას ფარმაკოლოგიაში გამოსაყენებლად.

- ამჟამად რა ეტაპზე ხართ?

—ინფრასტრუქტურა ბოლომდე არაა მოწესრიგებული, მუდმივად მიმდინარეობს განახლება, ახალი საშრობების, შენობების, ინვენტარის შემოტანა, აუცილებელია, რომ „აისოს“ სტანდარტებში ჯდებოდეს ყველაფერი. თუმცა, დღესაც ჰიგიენის ნორმებს ზედმიწევნით ვიცავთ და ხდება ამის მუდმივი მონიტორინგი როგორც სურსათის უვნებლობის სამსახურის, ასევე გერმანული მხარის მხრიდან, რომელიც არის ჩვენი ძირითადი დამკვეთი და შესაბამისად, დაინტერესებულია, რომ ყველაფერი სტანდარტების ფარგლებში ჯდებოდეს და ყველა პროცესი ნორმების დაცვით მიმდინარეობდეს.

თამუნა ჯავახიშვილი

(გაგრძელება. დასაწყისი იხ „ბმ“ #5, 6, 7, 9, 11,12,14,15,16,17, 18,19,20,21,22,23,24,25)

სურამში სახლობენ გვარები: აბაზაძე, აბაშიძე, აბუჯანაძე, აბრამაშვილი, აბულაძე, ადანი-
ია, ადამია, ადგიშვილი, ავალიშვილი, ავლიშვილი, ალექსანდრე, ალსანიშვილი, ამირგუ-
ლაშვილი, არბოლიშვილი, არევაძე, არსანიძე, არსენიძე, არჯვანიძე, ასანიშვილი, ანელიშ-
ვილი, ბაბუთიძე, ბაკურაძე, ბალახაძე, ბანცაძე, ბანცური, ბარამიანი, ბარანულიძე, ბარბაქაძე,
ბასილაძე, ბაცაცია, ბებიაშვილი, ბეზიაშვილი, ბეკოშვილი, ბენდიაშვილი, ბეჟანიშვილი,
ბერაძე, ბერიძე, ბეროზაშვილი, ბერუნიძე, ბერძენიშვილი, ბიბილაძე, ბითაძე, ბიძინაშვი-
ლი, ბიჭიკაშვილი, ბლიაძე, ბოჭორიშვილი, ბრეგვაძე, ბროლაძე, ბუხნიკაშვილი, გაბუნია,
გაგნიძე, გაგოშვილი, გაგულაშვილი, გამცემლიძე, განჯელაშვილი, გარდინსკი, გარსევანიშ-
ვილი, გასიშვილი, გაფრინდაშვილი, გაჩეხილაძე, გაწერელია, გეგეშიძე, გედენიძე, გელაშვი-
ლი, გელდიაშვილი, გერმანაშვილი, გვალა, გველესიანი, გვენცაძე, გიგაშვილი, გიგოშვილი,
გიკაშვილი, გლურჯიძე, გოგატიშვილი, გოგბერიძე, გოგინაშვილი, გოგინაშვილი, გოგუაძე,
გომარელი, გონგლაძე, გორგაძე, გორდელაძე, გრიგალაშვილი, გრძელიშვილი, გრიგოლაშ-
ვილი, გუბელაძე, გუბერიძე, გუნცაძე, გურგენიძე, გურჯიშვილი, დავარაშვილი, დავითიანი,
დავლაშვილი, დავლაძე, დანელია, დარბაძე, დევაძე, დეველიანი, დელიბაშვილი, დვალ-
იშვილი, დიდუბელიძე, დიელიძე, დისხიძე, დონდუა, ელბაძე, ელიკაშვილი, ელისაშვილი,
ვანიშვილი, ვარდოსანიძე, ვაწაძე, ზამბახიძე, ზაქარიაძე, ზედგენიძე, ზვიადაძე, ზუბაშვილი,
ზუბაძე, თავაძე, თავაშვილი, თათარაშვილი, თედუშვილი, თეთრაძე, თიგოშვილი, თითბერიძე,
თოთლაძე, თურმანიძე, თხელიძე, იაკობაშვილი, იაკობიძე, ივანიშვილი, ივანიძე, ინასარიძე,
ინდუაშვილი, იოსელიანი, კაბერაშვილი, კაკიაშვილი, კალაძე, კალენკო, კანთელაშვილი,
კაპანაძე, კაჭკაჭიშვილი, კახიაშვილი, კველიშ-
ვილი, კენხოშვილი, კვაჭაძე, კვიციანი, კვიციანი, კიკიაძე, კი-
კანეიშვილი, კიკნაძე, კიკოლაშვილი, კილაძე,
კიპარიძე, კირვალიძე, კობალაძე, კობახიძე,
კოკოზაშვილი, კობაძე, კობინაშვილი, კოჟორიძე, კორკობაძე, კოშკაძე, კრიხელი, კუხნიკოვი,
კუთხაშვილი, კუკულაძე, კურტანიძე, კუჭაძე, კუჭაძე, ლაბაძე, ლაღუაშვილი, ლატიშვილი,
ლაში, ლაცაბიძე, ლოპუანიძე, ლოლაძე, ლომიაშვილი, ლომიაშვილი, ლომიძე, ლომუაშვი-
ლი, ლურსმანაშვილი, ლუქუნიძე, მათიაშვილი, მათიაშვილი, მასსურაძე, მალაძე, მამინოვი,
მამულოვი, მანჩაშვილი, მანჯავიძე, მარსაგვილი, მასურაშვილი, მადლაკელიძე, მადრაძე,
მაცხონაშვილი, მაჭავარიანი, მაჭარაშვილი, მახათაძე, მახაჭავაძე, მეგელაძე, მდინეიშვილი,
მეზურიშვილი, მედიკიძე, მესტურიშვილი, მეტივიშვილი, მეტრეველი, მექერიშვილი, მუქა-
ლაშვილი (ზუქალაშვილი), მინდიაშვილი, მირზაშვილი, მირცხაძე, მიქელაშვილი, მიქელაძე,
მოსაშვილი, მოსიაშვილი, მოსიძე, მოწონელიძე, მუჯანაძე, მულაძე, მურადაშვილი, მურვანიშ-
ვილი, მურჯიკიანი, მშველიძე, მჭედლიძე, ნადირაძე, ნაზარაშვილი, ნამიჭიკიშვილი, ნანი-
კაშვილი, ნანიტაშვილი, ნანიტაძე, ნებერიძე, ნეკერიშვილი, ნეფარიძე, ნიკოლოზაშვილი,
ნიორაძე, ნოზაძე, ნონიაშვილი, ნორბაძე, ნობიშვილი, ნოვანიკოვი, ნოთარაშვილი, ნოთ-
ოზორია, ნომიაძე, ორბელიანი, ორბელიანი, ორთოძე, ორჯონიკიძე, ოსეფაშვილი, ოსკანოვი,
ოსტაშვილი, ოპაისმელიძე, ოპაიძე, ოპაიაშვილი, ოპარკაძე, ოპარკაციშვილი, ოპაიაშვილი,
პაჭკორია, შვანია, რიკაძე, რიკაძე, რიორენბერგი, როსტომოვი, რუსია, საგანელიძე, სადა-
ლაშვილი, სადლობელაშვილი, სალადაია, სამსონია, სამხარაძე, სამხელიშვილი, სახვაძე, სე-
ბისკვერაძე, სერეჟანი, სისვაძე, სტურუა, სულაბერიძე, სურმაგა, სუხიაშვილი, სხირტლაძე,
ტაბატაძე, ტალახაძე, ტყუნაძე, ტყაჩეკო, ტროფაშვილი, ტუსიაშვილი, უთქელიძე, ულუმბელ-
აშვილი, ურთქელიძე, ურიადემოფელი, ფანქელაშვილი, ფანჯიძე, ფანჯიკიძე, ფანჯიძე,
ფეიქრიშვილი, ფეხშვილი, ფინხაძე, ფხაძე, ფხიკაძე, ქართველიშვილი, ქარსანაშვი-
ლი, ქაჯაია, ქერდიოშვილი, ქერივიშვილი, ქიქერიძე, ქიტიაშვილი, ქობალია, ქორთიაშვილი,
ქოქაშვილი, ქურდაძე, ღამბარაშვილი, ღამბაროვი, ღამბაშიძე, ღანთაძე, ღარიშვილი, ღვალაძე,
ღვინიაშვილი, ღრისიაშვილი, ღრნიკიშვილი, ღონდაძე, ფავლაშვილი, ფინაშვილი, ყოფშიძე,
შარიაშვილი, შტააძე, შუბითიძე, ჩაგუნავა, ჩადუნელი, ჩაღხაძე, ჩანდოშვილი, ჩანაშვილი, ჩახ-
უნაშვილი, ჩინჩალაძე, ჩიტაძე, ჩიქოვანი, ჩიხლაძე, ჩუბინიძე, ჩხეიძე, ცვლაძე, ცერცვაძე, ცი-
მაკურიძე, ცინცაძე, ციცვიძე, ციცვიშვილი, ცუცქირიძე, ცხადაძე, ძაგნიძე, წაქაძე, წველიძე,
წერეთელი, წიკლაური, წიქარიშვილი, წიწუაშვილი, წულუკიძე, ჭანკობაძე, ჭელიძე, ჭითავა,
ჭიპაშვილი, ჭოლაძე, ჭრელაშვილი, ჭუჭულაშვილი, ხაბეიშვილი, ხათრიძე, ხაინდრავა, ხან-
იკაშვილი, ხარაზიშვილი, ხარაიშვილი, ხარატიშვილი, ხარაძე, ხარშილაძე, ხატიაშვილი,
ხანიძე, ხეთაგური, ხეველიძე, ხიდირბეგიშვილი, ხორავა, ხოჭოლავა, ხრიკაძე, ხუციშვილი,
ჯალაბაძე, ჯალიაშვილი, ჯანაშვილი, ჯაფარაშვილი, ჯიბუტი, ჯიბუხაძე, ჯინჯიაშვილი,
ჯიოშვილი, ჯიხვაშვილი, ჯობაძე, ჯობაძე, ჯუღელი...

სურამში მდებარეობს სურამის ცნობილი ციხე (XI-XII ს. ს.), ლეთაების (1829წ.), წმ. გიორგის (XIXს.), დვინისძობის, წმ. მარინესა (გვიანფოდალური ხანა) და კვირაცხოვლის (1998წ.) ეკლესიები.

ტაშისკარი – სოფელი, მდებარეობს ლიხის ქედის აღმოსავლეთ კალთის ძირში, მდ. მტკვრის მარცხენა მხარეს, ზ.დ. 720 მ. ხაშურიდან დაშორებულია 10 კილომეტრით, შედის ქვიშხეთის სასოფლო საკრებულოში.

ტაშისკარი რაიონის ერთ-ერთი უძველესი სოფელია. ვახუშტი ბატონიშვილი მისი მდებარეობის შესახებ აღნიშნავს: „ქვიშხეთის სამხრით არს, მთის ძირს, მტკვრის ახლო, დაბა ტაშისკარი“.

ტაშისკარის სახელწოდების შესახებ ხალხში არაერთი ლეგენდაა გავრცელებული, რომლებშიც მოცემულია სახელწოდების ახსნის ცდა. ეს ლეგენდები დაკავშირებულია ქართული ხალხის უცხოელი დამპყრობლების წინააღმდეგ ბრძოლებთან. ყველა ლეგენდა ერთსა და იმავე ახსნას აძლევს ტაშისკარს: ბრძოლაში გამარჯვების აღსანიშნავად ქართველებმა ვითომ ტაში შემოჰკრეს და აქედან დაერქვა სოფელს ტაშისკარი.

როგორც ირკვევა, სახელწოდება იმ ადგილიდან მომდინარეობს, რომელსაც თავისი ბუნებრივი მდგომარეობის გამო ტაშისკარი ერქვა და შემდეგ ეს სახელი გავრცელდა თვით დასახლებულ პუნქტზეც.

ასეთი ბუნებრივი ადგილი ვახუშტის მიხედვით შემდეგია: „ხოლო ტაშისკარის სამხრით ჩამოვალს დასავლეთიდან მთა მახვილოსი ცხვირ-ცხვირად, და აღმოსავლიდან ყურძენის მთის წვერი, და მოავიწროებს მტკვარს კლდითა. აქ მოვიწროებულსა შინა, არს განსავალი კარი და კოშკი მას ზედა, ქართლიდან ხეობასა შინა სავალი. ამის მიერ ეწოდა ტაშისკარი (ესე არს ქვისკარი)“.

ვახუშტი ზემოთ აღნიშნულში გულისხმობს, იმას რომ ადგილი, რომელსაც ტაშისკარი ეწოდება, საუკუნეების მანძილზე ბუნებრივ სიმაგრეს წარმოადგენდა. მარცხენა მხარეს მას იცავდა მაღალი კლდე, რომელზეც იდგა კოშკი, მარჯვნივ ჩამოყალიბდა მდინარე მტკვარი, შუაში იყო ვიწრო გასასვლელი გზა, რომელსაც კოშკი იცავდა (სხვათა შორის, უნდა შევნიშნოთ, რომ ვახუშტის რუკაზე ტაშისკარის სამხრეთით დატანილი აქვს კოშკი, როგორც დასახლებული პუნქტი).

ვახუშტის მიხედვით, ტაშისკარი – „ესე არს ქვისკარი“. მართლაც, სახელწოდება ტაშისკარი ორი სიტყვისაგან შედგება: „ტაშის“-გან და „კარის“-გან. „ტაშ“ თურქული სიტყვაა და ქართულად ქვას ნიშნავს, „კარი“ ქართული სიტყვაა და მისი შინაარსი გასაგებია. ე.ი. ტაშისკარი „ქვისკარს“ ნიშნავს და ვახუშტიც, სწორედ, ამას აღნიშნავს: ტაშისკარი „ესე არის ქვისკარი“.

ამ თვალსაზრისთან დაკავშირებით აკად. ს. ჯიქია აღნიშნავს, რომ მართალია „ტაშ“ თურქულად „ქვა“, მაგრამ ხომ არ შეიძლება მასალის (რისგანაც კარია გაკეთებული) სახელი თურქული იყოს, ხოლო მისგან გაკეთებული საგნის სახელი კი ქართული“.

აქ იგივე შემთხვევასთან უნდა გვექონდეს საქმე, როცა პროფ. ზ. ჭუმბურიძე ცდი-

ლობს, სურამის სახელწოდების წარმომავლობა თურქული ენობრივი მონაცემების გათვალისწინებით ახსნას. სანამ თურქული ენობრივი მონაცემები აისახებოდა ქართულ სინამდვილეში და ტაშისკარს ვაგულენას მოახდენდა, ტაშისკარი უკვე დიდი ხნის წინ არსებობდა, ისევე როგორც სურამი. ამიტომ ტაშისკარის ახსნა ისევე ქართული ენობრივი მონაცემებით უნდა აიხსნას და მისი ძირები ქართულ სინამდვილეში უნდა ვეძებოთ.

ტაშისკარის სახელწოდების შესახებ საინტერესო მოსაზრება აქვს გამოთქმული პროფ. მოსე ჯანაშვილს. მისი განმარტებით, ტაშისკარი ტრიად მინდორს, გაშლილ ველს ნიშნავს (ქვემო ქართლში გვაქვს ტაშისკარის ცნობილი ველი). მართლაც, როდესაც ხეობიდან შემოვდივართ შიდა ქართლში, ტაშისკარიდან ჩვენ წინ იშლება გაშლილი, ვრცელი ველი, ე.ი. ტაშისკარი გაშლილი, ვრცელი ველის კარს ნიშნავს.

ფიქრობთ, პროფ. მ. ჯანაშვილის მოსაზრება უფრო ახლოსაა სინამდვილესთან. იმავეს აღნიშნავს პროფ. ზ. ჭუმბურიძეც: „სახელწოდება ტაშისკარი, ჩანს, მიღებულია ტაშისკარის კარისაგან. ტაშისკარი მიუბნის შორის მოქცეულ ვაკე ადგილს, მთებთან მოხდულ ველს ეწოდება. ეს სიტყვა ცალკეც ვახვდება ჩვენს ტაშისკარში: ტაშისკარი ერქვა ქართლის ერთ ნაწილს – ქვემო ქართლს. როგორც გამოჩენილი ქართველი გეოგრაფი ვახუშტი განმარტავს, „ეწოდება ამ ადგილს ტაშისკარი სივრცისათვის“.

ასეთივე ვრცელი ვაკე ანუ ტაშისკარი იწყება იქ, სადაც მტკვარი გამოდის ბორჯომის ხეობიდან და სადაც მდებარეობს ტაშისკარი.

სახელწოდება ტაშისკარი წარმოების მხრივ კომპოზიტია, მსახდრელ-სახდრულის შეერთებით მიღებული.

გ. ბედოშვილი აღნიშნავს, რომ ქართული ხალხური ტრადიციული გადმოცემის მიხედვით, ტაშისკარი ტაშისკარი ნიშნავს: „ხელისგულზე სწორი, ვაკე ადგილი“. საგულისხმო, რომ ვახუშტი ბატონიშვილი

ისტორიულ ტაშ - ირ ფორმამაც სწორედ ამ მნიშვნელობას დედა: „ტაშისკარი - სივრცისათვის“. სამაგიეროდ ვახუშტი არის ის მკვლევარი, რომელმაც მოგვცა ტაშისკარის პირველი მეცნიერულად სარწმუნო ეტიმოლოგია: „აქ მოვიწროებულსა შინა, არს განსავალი კარი... ქართლიდან ხეობასა შინა სავალი, ამის მიერ ეწოდა ტაშისკარი (ესე არს ქვისკარი)“. მართალია, ვახუშტი ბატონიშვილი, საგანგებოდ არაფერს ამბობს ტაშ- სიტყვის წარმომავლობაზე, მაგრამ ამკარა, რომ სწორედ თურქულ ტაშ- („ქვა, კლდე“) სიტყვა დასდებია საფუძვლად ტაშისკარს წარმოშობას. ტაშისკარი, როგორც ირკვევა, ჰიბრიდული წარმოების სახელი ყოფილა; ნათესაობით ბრუნვამ დასმულ თურქულ ტაშ სიტყვას ქართული საზღვრული კარი ტაშისკარ- ფორმისაგან მიღებული სახელად მიიჩნევს ზ. ჭუმბურიძე.

გ. ბედოშვილს მოჰყავს კ. ჰანის მიერ შემოთავაზებული თვალსაზრისი ტაშისკარის წარმოშობის თაობაზე და მას ანეკდოტურს უწოდებს. კ. ჰანი ფიქრობდა, რომ ტაშისკარის პირველი ფუძე (ტაშ-) ქართულ ტაშ- სიტყვას უკავშირდებოდა. მისი რწმენით, ადგილობრივი მცხოვრებნი მტრის (თურქების) შემოსევის დროს სპილენძის ტაშებს ურტყამდნენ და თავისიანებს მოსალოდნელ საფრთხეს ასეთი წესით ატყობინებდნენ. საფიქრებელია, - აღნიშნავს გ. ბედოშვილი, - რომ კ. ჰანის ეს მოსაზრება რომელიმე ხალხური გადმოცემისაგან მომდინარეობდეს.

ქართულ ისტორიულ წყაროებში ტაშისკარი XI საუკუნიდან მოიხსენიება და ცნობილია, როგორც სასაზღვრო გეოგრაფიული პუნქტი შიდა და ზემო ქართლს შორის. ასეთი მნიშვნელობით აქვთ იგი მოხსენიებული ლეონტი მროველს, ჯუანშერს და სხვებს.

გარკვეული ხნით, კერძოდ, ახალციხის მხარეში ოსმალების ბატონობის პერიოდში (XVI-XVIII სს.) ტაშისკარი იყო ოსმალეთ-საქართველოს (ქართლს) შორის სასაზღვრო პუნქტი.

ტაშისკარი საბაბოში შედიოდა. გარდა აბაშიძეებისა, აქ მამულები ეკუთვნოდათ ავალიშვილებს, სარმანიშვილებს. ამ უკანასკნელის მამულები XVIII საუკუნის 30-იანი წლების ბოლოს შეიძინეს ქვიშხეთელმა აბაშიძეებმა.

ტაშისკარი საუკუნეების განმავლობაში წარმოადგენდა საბაბოსაც. რომელიც განთავსებული იყო ტაშისკარის კოშკში. შემორჩენილია ტაშისკარის ბაჟის ნუსხა, რომელიც 1753 წლით თარიღდება.

1609 წელს, აქ გიორგი სააკაძის ხელმძღვანელობით, ქართველთა მცირე ლაშქარმა დაამარცხა ყირიმელი თათრების მრავალათასიანი ლაშქარი. ქართველები „...ეკუთვნენ ფიცხლად და იქმნა ბრძოლა ძლიერი... მისცათ ღმერთმა ძლევა და მოსწყვიდნენ ურიცხვი და ივლტოდნენ თათარხანნი, რამეთუ მოსაკიდელთა დედანიცა მესამე დღემდე გამოიყვანდნენ ტყედამ თათარხანთა, განაშიშულიან და განუტყვიან“.

რუისის სამწყვოს 1715 წლის აღწერის დავთარში ტაშისკარიდან დაფიქსირებულია 25 კომლი (ბეჟელი, ჩიკვაძე (3), ფასიტაშვილი (2), ფანტიძე (2), ხუშარაძე, სხირტლაძე (2), დევაძე, ბითაძე (2), მექვაბიძე, ლუკაშვილი, საგინაშვილი (3), მარგველაშვილი (2), სუთიაშვილი (2), მეჭურვილი...).

1785 წელს, სურამში მდგომ ერეკლესა და რუსებზე დეკლარაციის გარეშე მოულოდნელად იერიშის მიტანას აპირებდა, მაგრამ მზვერავებმა ერეკლეს შეატყობინეს და თვითონ მიიტანა იერიში მათზე ტაშისკართან. მტერი სასტიკად დამარცხდა. ერეკლემ ტყვე ოსმალები წაიყვანა, ხოლო ლეკები იქვე დაახვერტინა. ამ ბრძოლას საკმაოდ დიდი გამოძახილი ჰქონდა იმდროინდელ ოსმალურ სამყაროში.

რუსეთის მიერ საქართველოს შეერთების შემდეგაც ტაშისკარს თავისი მნიშვნელობა არ დაუკარგავს, იგი კვლავ რჩებოდა სასაზღვრო პუნქტად ოსმალების იმპერიასთან. რადგან ახალციხის მხრიდან კვლავ გრძელდებოდა ლეკთა თავდასხმები, რუსეთის ხელისუფლებამ იძულებული იყო, გაემკაცებინა ტაშისკარი. აქ შექმნეს ე.წ. „ბორჯომის ბლოკაუზი“, სადაც იდგა ქართული მილიცია და რუსის ჯარის ნაწილები, რომლებიც ქართლს ლეკთა თავდასხმებისაგან იცავდნენ.

ასე გრძელდებოდა ახალციხის მხარის საქართველოსთან შემოერთებამდე (1829 წ.). ამის შემდეგ ტაშისკარი, როგორც სასაზღვრო-გეოგრაფიული პუნქტი, კარგავს თავის მნიშვნელობას.

აქ, XIX საუკუნის 90-იან წლებში, გაიყვანეს ხაშური-ბორჯომის რკინიგზა, მდ. მტკვარზე ააგეს ხიდი, ხეობისკენ მიმავალი გზა გააფართოვეს. ამ სამუშაოებს, შეეწირა ის „ქვისკარი“, რომელზეც ზემოთ იყო საუბარი. ჩვენს დრომდე შემორჩენილი იყო კოშკის ნანგრევები. როდესაც აქ საავტომობილო გზაც გაიყვანეს, XX ს-ის 40-იან წლებში, გზის გაფართოებამ მოითხოვა კლდის აფეთქება, რამაც გამოიწვია კოშკის განადგურებაც.

ტაშისკარში, 1886 წლის აღწერის მიხედვით, 21 კომლი მოსახლეა (95 კაცი და 82 ქალი), სულ 177 კაცი), რომლებიც, ეროვნული შემადგენლობის თვალსაზრისით, მთლიანად ქართულია. ისინი გადმოსულები არიან დასავლეთ საქართველოდან, კერძოდ, იმერეთიდან.

აქ სახლობენ გვარები: ასკურავა, ბიჭიკაშვილი, გელაშვილი, გერმანაშვილი, გოგალაძე, გოგბერიძე, გომარელი, გორგაძე, გრიგალაშვილი, გულაძე, გურული, იმერელიშვილი, იმნაიშვილი, კაკიაშვილი, კაპანაძე, კიკნაძე, კუბლაშვილი, ლომსაძე, მანჩაშვილი, მალლაკელიძე, მაჭარაშვილი, მჭედლიშვილი, ნოზაძე, ოსაძე, პაპიაშვილი, სამსონაძე, სილაძე, ტაბატაძე, ტყემლაძე, ღონდაძე, ყრუაშვილი, შუბითიძე, ჩარაშვილი, ჩიქოვანი, ძნელაძე, წიქარიშვილი, ხანიძე, ხრიკაძე, ჯაფარაშვილი, ჯვარიძე...

ტაშისკარში შემორჩენილია ე.წ. ჩიკორის (XVIII-XIX სს.) და ტასურის წმინდა გიორგის (1897 წ.) ეკლესიები. ეს უკანასკნელი აგებულია ძველ ნანგრევებზე.

თამაზ ლაცაბიძე

ხაშურის მუნიციპალიტეტის სოფელ გომში საჯარო სკოლის რეაბილიტაციის სამუშაოები მიმდინარეობს

ამ ეტაპზე ხდება იატაკების მოწყობა, პროექტით გათვალისწინებულია ავარიული კარების შეცვლა და საკლასო ოთახების რეაბილიტაცია.

საჯარო სკოლაში მიმდინარე სამუშაოებს ეცნობოდნენ მუნიციპალიტეტის მერი გიორგი გურასპაშვილი, მერის მოადგილე ზურაბ როსებაშვილი და ინფრასტრუქტურის განყოფილების უფროსი გიორგი პაპიაშვილი.

აღნიშნული პროექტი 67 502 ლარს ითვლის და აგვისტოს შუა რიცხვებში დასრულდება.

სოფელ გომის საჯარო სკოლის რეაბილიტაცია მოსწავლეებისა და მასწავლებლების სასწავლო პროცესს მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს.

წრომის საჯარო სკოლა, ახალი სასწავლო წლიდან, მოსწავლეებს სრულიად რეაბილიტირებული შეხვდება

ხაშურის მუნიციპალიტეტის სოფელ წრომში საჯარო სკოლის რეაბილიტაციის სამუშაოები მიმდინარეობს.

პროცესებს ადგილზე ეცნობოდნენ მუნიციპალიტეტის მერი გიორგი გურასპაშვილი, მერის მოადგილე ზურაბ როსებაშვილი და ინფრასტრუქტურის განყოფილების უფროსი გიორგი პაპიაშვილი.

მათი განმარტებით, ამ ეტაპზე ხდება იატაკების მოწყობა. აღნიშნული პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულია სოფელ ბელეთის საჯარო სკოლის რეაბილიტაციაც.

სამუშაოების მიმდინარეობა აგვისტოს ბოლოსთვის დასრულდება. პროექტის მთლიანი ღირებულება კი 86 945 ლარია.

ხაშურელმა მოსწავლემ კონკურსში „ნამდვილი თუ გამოგონილი“ პირველი ადგილი მოიპოვა

მედიაწიგნიერების კონკურსის „ნამდვილი თუ მოგონილი?“ ნამუშევრების პრეზენტაცია და გამარჯვებულების დაჯილდოება გაიმართა.

კონკურსის პირობების თანახმად, მოსწავლეებს ქართულ მედია-სივრცეში (ინტერნეტი, ტელევიზია, ბეჭდური მედია და სხვა) გავრცელებული ყალბი ინფორმაცია - „fake news“ უნდა აღმოეჩინათ, რომელიც ეხებოდა საქართველოში მომხდარ ამბავს და აქამდე არ ყოფილა დადასტურებული, როგორც ყალბი ინფორმაცია. მოსწავლეებს ამას გარდა, უნდა წარმოედგინათ ყალბი ინფორმაციის აღმოჩენის გზა, შესაბამისი წყარო და პარალელურად, დაედგინათ რეალური ფაქტები, ამბავი.

დაჯილდოების ღონისძიებაზე მოსწავლეებმა თავად გააკეთეს საკუთარი ნაშრომების პრეზენტაცია და კომუნიკაციების კომისიისგან შთამბეჭდავი, თემატური და მოზარდებისთვის საჭირო პრისები მიიღეს.

კონკურსში „ნამდვილი თუ მოგონილი?“ პირველ ადგილზე გავიდა ლაშა ქურდაძე, ხაშურის მე-8 საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე, რომელმაც პრისის სახით MacBook Pro მიიღო.

- სოფლის მეურნეობა - ახალი პროექტის პრეზენტაცია

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციასთან (FAO) ერთად, სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობა ახალ პროექტს იწყებს.

ახალი პროექტი მიზნად ისახავს საქართველოში სოფლის განვითარების პოლიტიკის შემუშავებას, ღირებულებათა ჯაჭვის გაუმჯობესებას, ბუნებრივი რესურსების მდგრად გამოყენებასა და გარემოსთან თავსებადი სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის განვითარებას.

გრანტების გაცემის საპილოტე მუნიციპალიტეტებად რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონში ონისა და ცაგერის, ხოლო შიდა ქართლის რეგიონში - ხაშურისა და გორის მუნიციპალიტეტები შეირჩა. გრანტები მიმართული იქნება ფერმერების კონკურენტუნარიანობის გაძლიერებისა და აგროწარმოებით გამოწვეული კლიმატის ცვლილების შემცირებისკენ, რაც გათვალისწინებულია საქართველოს სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ეროვნული სტრატეგიებით.

ხაშურის ახალგაზრდული დასის წარმატება

25-30 ივნისს, ქობულეთში, საერთაშორისო თეატრალური ფესტივალი „მზიანი საქართველო“ გაიმართა, რომელშიც ხაშურის ახალგაზრდული თეატრალური დასიც მონაწილეობდა. დასმა, რომელსაც გიორგი ცხვედაძე ხელმძღვანელობს, ფესტივალზე სპექტაკლი „ვიტამაშოთ? კი თუ არა?“ წარადგინა, რომლის რეჟისურაც ბატონ გიორგის ეკუთვნის. სპექტაკლს უდიდესი წარმატება ხვდა წილად და იგი საუკეთესო ინსცენირებისა და საუკეთესო გადაწყვეტისათვის დაჯილდოვდა. თუმცა, დასის წარმატება ამით არ ამოწურულა-სპექტაკლში მონაწილე მსახიობებმა, როგორც გოგონებმა, ასევე ვაჟებმა საუკეთესო შესრულებებისათვის სპრიზები მიიღეს, რაც უდავოდ, ხაზს უსვამს მათ მაღალ სამსახიობო ოსტატობას.

დასი კვლავაც აქტიურად მუშაობს და ახალი სეზონიდან განახლებული რეპერტუარით წარსდგება ხაშურელი, და არა მარტო, მაყურებლის წინაშე.

წარმატება სამუსიკო სკოლის VIII რეგიონულ კონკურსზე

ამ დღეებში, საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის სამინისტროს ორგანიზებით, გაიმართა საქართველოში არსებული სამუსიკო სკოლების VIII რეგიონული კონკურსი. კონკურსში მონაწილეობას, ათეულობით სამუსიკო სკოლა და ორასამდე მათი აღსაზრდელი იღებდა. გამოვლინდა 18 საუკეთესო, საიდანაც სამი ჩვენი სამუსიკო სკოლის მოსწავლეა - სოფიო ნოზაძე, ანა ქურდაძე და ანა გოლუბიანი. პატარა მევიოლინეებს (პედაგოგი ფატი სადალაშვილი, კონცერტმეისტერი თამაზ აბრამიძე) დიპლომები და ფულადი ჯილდოები გადაეცათ. აღსანიშნავია, რომ კონკურსზე, ასევე შთამბეჭდავად გამოვლინენ დემეტრე გელაშვილი (II ადგილი) და ნინო ლალუაშვილი (III ადგილი). ჩვენმა პატარა მუსიკოსებმა გალა-კონცერტებშიც მიიღეს მონაწილეობა და ოვაციებიც დაიმსახურეს.

— კალათბურთი —

ხაშურის გუნდი სამოყვარულო-საზაფხულო ჩემპიონატის გამარჯვებულია

სამკაცა კალათბურთი, ბოლო წლებში, სპორტის ძალზე პოპულარულ სახეობად იქცა. სპორტის ამ სეხეობაში ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონატებიც იმართება და გულშემბატკივართა დიდ არმიასაც იზიდავს. გამონაკლისი არც საქართველოა, სადაც, ამ დღეებში, დასრულდა სამოყვარულო საზაფხულო ჩემპიონატი, რომელშიც ხაშურის გუნდიც მონაწილეობდა. ამ გუნდზე, რომლის წევრები არიან გიორგი გელაშვილი (გუნდის კაპიტანი), თემურ მურჯიკნელი, ირაკლი ბაღდავაძე და ბექა შათირიშვილი, ჩვენ ამ რამდენიმე ხნის წინაც ვწერდით, როდეს მათ „ბორჯომის თასზე“ გამოიჩინეს თავი. ახლა კი სულაც საოცარ

წარმატებას მიაღწიეს და მოყვარულთა შორის, საქართველოს ჩემპიონები გახდნენ.

სულ პირველობაში 32 გუნდი ჩაება. ისინი 8 ქვეჯგუფში გაერთიანდნენ, საიდანაც ორ-ორი გუნდი პლეი-ოფის პრინციპით აგრძელებდა ბრძოლას. ჩვენმა ბიჭებმა ჯგუფში სამივე თამაში მოიგეს. მერვედფინალში „შინდისი“ დაამარცხეს - 11:9, მეოთხედფინალში თბილისის „სპარტანს“ სძლიეს - 15:11. ნახევარფინალში ასევე თბილისის გუნდი „ელკანი“ გაისტუმრეს სახლში - 14:10. ფინალში კი, დაძაბულ ბრძოლაში, ქუთაისის გუნდი დაამარცხეს - 16:13 და ჩემპიონის თასიც აღმართეს. თასთან ერთად ჩვენმა კალათბურთელებმა სპონსორისგან (დეელოპერული კომპანია „დირსი“ და „აჭარაბეთი“) ფულადი ჯილდოც მიიღეს. აღსანიშნავია, რომ ჩემპიონატის საუკეთესო მოთამაშედ ჩვენი გუნდის წევრი თემურ მურჯიკნელი დასახელდა.

ვულოცავთ ამ გუნდს ჩემპიონობას, ეს უკვე მართლაც დიდი წარმატებაა და გვჯერა, ეს ბიჭები მომავალშიც ბევრჯერ გაგვახარებენ.

ფეხბურთი

„მოყვარულთა თასი - 2019“

მესამე წელია, რაც საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის ეგიდით, ფეხბურთში, სამოყვარულო ლიგა დაარსდა. პირველი ორი წელი ლიგა რეგიონული იყო, თუმცა, წელს, გაფართოვდა უკვე და რესპუბლიკური გახდა. მასში, მთელი ქვეყნის მასშტაბით, 300-მე გუნდი მონაწილეობს, რაც თავისთავად მეტყველებს მის მასშტაბზე. სხვათაშორის, მოყვარულთა ლიგები მთელს მსოფლიოშია პოპულარული. ევროპისა თუ სხვა ფეხბურთის ფედერაციებიც აქტიურად უჭერენ მხარს და ჩემპიონატებიც იმართება.

წელს, სამოყვარულო ლიგაში ხაშურის გუნდიც ჩაება. ჩვენი გუნდი შიდა ქართლისა და მცხეთა-მთიანეთის ჯგუფშია და დანარჩენ 9 გუნდთან ერთად იბრძოდნენ ჩემპიონობისათვის. ჯგუფიდან შემდეგ ეტაპზე 2-2 გუნდი გადის. ხაშურელებმა პირველი თამაში უკვე გამართეს და საკუთარ სტადიონზე ახალგორის გუნდი 4:1 დაამარცხეს.

წარმატებები ჩვენს გუნდს. იმედია ამ ჩემპიონატში ეს ბიჭები ღირსეულ სიტყვას იტყვიან.

ა(ა)იპ ხაშურის მუნიციპალიტეტის გაზეთი „ხაშურის მოამბე“. დირექტორი გიორგი გოგალაძე, მისამართი: ხაშური, ტაბიძის ქუჩა №2. ტელეფონი: 24 30 27. E-mail Khashurismoambe2015@gmail.com მიმღების დასახელება: ხაზინის ერთიანი ანგარიში, საიდენტიფიკაციო კოდი 443860984, სახელმწიფო ხაზინა TRESGE22, სახაზინო კოდი: 749547499. P-ით მონიშნული სტატია იბეჭდება დაკვეთით გაზეთი იბეჭდება თბილისში. რედაქტორი რობერტ სუხიაშვილი.